

Tarım Sigortaları Havuzu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

(22.09.2005 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelik)

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu hükümleri uyarınca kurulan Tarım Sigortaları Havuzunun çalışma usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, Havuzun kuruluşu, Havuz tarafından teminat altına alınacak riskler, Havuzun gelir ve giderleri, prim ve hasar fazlası destekleri, hasar tespit ve risk inceleme organizasyonları, verilerin toplanması, risk analizi, primlerin sigorta şirketleri tarafından tahsil edilmesi, prim desteğine ilişkin çalışmaların yürütülmesi, ilgili tazminat ödemelerinin yapılması, reasürans teminatının sağlanması, tarım sigortalarının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, izlenmesi ve tarım sigortaları ile ilgili diğer teknik hizmetlerin yürütülmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanununun 18 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,

Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,

Tarım sigortaları: 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1316 ve 1319 uncu maddelerinde belirtilen sigortalar ile 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamına alınan sigortaları,

Kurul: 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanununun 5 inci maddesi hükmüncü oluşturulan Yönetim Kurulunu,

Havuz: Tarım Sigortaları Havuzunu,

Sigorta şirketleri: 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanunu çerçevesinde kurulmuş, tarım sigortaları alanında ruhsatı bulunan ve işletici şirkete ortak olan sigorta şirketlerini,

Şirket: Havuzun işletilmesini üstlenen şirketi,

Prim desteğinden yararlanacak üretici: Bakanlık Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı gerçek veya tüzel kişileri,

Risk incelemesi yapabilecek personel: Çiftlik hayvanlarının sigortaya kabul öncesinde risk inceleme işlemlerini yürüten veteriner hekim ve zootechnist ziraat mühendisini,

Hasar tespiti yapabilecek personel: Sigortalı bitkiler ve bitkisel ürünlerin hasar tespit işlemlerini yürüten ziraat mühendisi, ziraat teknikeri ve ziraat teknisyeni ile sigortalı çiftlik hayvanlarının hasar tespit işlemlerini yürüten veteriner hekimi,

Çiftlik hayvanları: Büyükbaş hayvanlar, küçükbaş hayvanlar, kümes hayvanları ve kültür balıkçılığı ürünlerini,

ifade eder.

Bakanlığın görev ve yetkileri

Madde 5 — Bakanlığın görev ve yetkileri şunlardır;

- a) Tarım sigortalarının geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli tedbirleri almak, yayım, eğitim ve seminerler düzenlemek ve bu konularda havuz ve şirket ile işbirliği yapmak,
- b) Tazminat ödemelerinin, havuzun gelir ve giderlerinin ve havuzun iş ve işleyişi ile ilgili çalışmaların doğru ve düzenli bir şekilde yapılmasını izlemek,
- c) Bakanlık, sigorta şirketleri tarafından havuza aktarılacak poliçe bilgilerini havuz veri bankasındaki çiftçi kayıtları ile karşılaştırarak, ödemesi gereken prim desteğini çiftçilerden yapılacak tahsilatı beklemeksizin her ayın poliçe bilgilerine ait destekleme tutarını takip eden ayın son gününe kadar Havuzda oluşturulacak ayrı bir hesaba aktarmak,
- d) Ürünler, riskler, bölgeler ve işletme ölçekleri itibariyle sağlanacak prim desteğine ilişkin planlamalar yaparak teklifleri Bakanlar Kurulunun onayına sunmak.

Havuzun kuruluđu ve merkezi

Madde 6 — Havuz; bu Yönetmeliğin 2 nci maddesinde belirtilen hizmetleri yürütür. Tarım sigortaları alanında halen faaliyette bulunan ve/veya daha sonra ruhsat alarak, bu alanda faaliyet gösterecek olan sigorta şirketleri, 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu hükümleri çerçevesinde faaliyet göstermek üzere kurulacak havuz işletici şirketine ortak olmak ve bu Şirket ile sözleşme yapmak zorundadır.

Havuzun merkezi İstanbul'dadır. Sekreteryaya hizmetleri işletici şirket tarafından yürütülür.

Havuzun kaynakları

Madde 7 — Havuzun gelirleri şunlardır;

- a) Sigorta şirketlerinin devrettiği primler,
- b) Devlet tarafından sağlanan prim desteği,
- c) Toplanan kaynakların yatırım gelirleri,
- d) Alınan krediler,
- e) Genel bütçeden alınacak katkılar,
- f) Diğer gelirler.

Havuzun gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Havuzun kaynaklarının kullanım yerleri

Madde 8 — Havuzun giderleri şunlardır;

- a) Tarım sigortalarına ilişkin tazminat ödemeleri,
- b) Havuzun yönetimi ve işleyişi için gerekli olan masraflar,
- c) Reasürans, sermaye ve benzeri piyasalardan sağlanacak korumaya ilişkin ödemeler,
- d) Sigorta şirketlerine ödenecek komisyonlar,
- e) Bilgilendirme ve tanıtım kampanyalarına ilişkin ödemeler,

- f) Hasar tespit işlemlerine ilişkin ödemeler,
- g) Alınan kredilerin anapara ve faiz geri ödemeleri,
- h) Bu Yönetmeliğin amacı doğrultusunda yapılacak diğer ödemeler,
- i) Havuz işleticisi şirkete ödenecek işletme bedeli.

Kurulun oluşumu, Kurul Başkanı ve üyelerinde aranacak şartlar

Madde 9 — Kurul; Bakanlık ve Müsteşarlıktan ikişer, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve işletici şirketten birer üye olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur.

Kurul Başkanı Bakanlık temsilcileri arasından Bakan tarafından görevlendirilir. Kurul üyeliğine Bakanlık ve Müsteşarlıkça kamu görevlileri arasından görevlendirilecek kişilerin en az on (10) yıl kamu hizmetinde bulunmuş olmaları, Bakanlık temsilcilerinin tarımsal riskler ve doğal afetler konusunda, Müsteşarlık temsilcilerinin sigortacılık alanında bilgi ve deneyime sahip olması gerekir. Diğer üyelerin ise ilgili buldukları alanda en az on (10) yıllık mesleki deneyime sahip olmaları gerekir. Ayrıca Kurul üyelerinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinde belirtilen şartları taşımaları zorunludur.

Kurul üyelerinin görevlendirilmesi Tarım ve Köyişleri Bakanı tarafından yapılır. Daha sonraki görevlendirmeler, görevden ayrılışı takip eden bir ay içinde aynı usule göre yapılır.

Müsteşarlık, Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve işletici şirket bu Yönetmeliğin yayımını takip eden en geç 15 gün içinde uygun gördüğü kurul üyelerinin isimlerini Kanunu uygulamakla görevli Bakanlık birimine yazılı olarak bildirir.

Kurulun görev ve sorumlulukları

Madde 10 — Kurulun görev ve sorumlulukları şunlardır;

- a) Havuzun işleyişine ilişkin uygulama esaslarını belirlemek,
- b) Bütçe yılı için verilen Devlet prim desteği toplam tutarını aşmamak kaydıyla; ürün, risk, bölge ve işletme ölçeği bazında prim desteği oranını belirlemek üzere çalışmalar yapmak ve Bakanlığa sunmak,

- c) Destekleme kapsamına alınan risk, ürünler ve bölgeler için tarifeler hazırlamak ve sigortaya kabul için son başvuru tarihlerini belirlemek, uygulamada karşılaşılan sorunları tespit etmek, bunların çözümüne yönelik çalışmalar yapmak, yaptırmak,
- d) Görev alanına giren konularda hizmet alınmasına karar vermek,
- e) Hasar tespit işlemleri ve hasar tespit işlemi ödemelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek,
- f) Bu Yönetmelik kapsamında tarım sigortaları alanında faaliyet göstermek isteyen sigorta şirketleri ile sözleşme yapmak,
- g) Havuz işleticisi şirketle çalışma usul ve esaslarını belirleyen sözleşme yapmak,
- h) İşletici şirkete verilecek işletme bedeli miktarını belirlemek,
- i) Sigorta şirketlerine Devlet desteklemesi dışındaki prim karşılığı ödenecek komisyon miktarını belirlemek.

Kurulun toplanması ve karar nisabı

Madde 11 — Kurul en az beş üyenin katılımı ile toplanır ve kararlar oy çoğunluğu ile alınır. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamaz. Oylamalarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Kurul ayda en az bir kez, Kurul Başkanının çağrısı veya en az üç kurul üyesinin teklifi ile olağan üstü toplanır.

Seyahat veya hastalık gibi meşru mazereti olmaksızın veya olup ta bildirmeksizin üst üste üç toplantıya iştirak etmeyen veya meşru mazereti olsun olmasın bir yıl içinde yapılacak toplantıların üçte birine katılmayan üyelerin üyelik sıfatlarına Kurul Başkanının önerisi üzerine Bakanlıkça son verilir ve yerine 9 uncu maddedeki usule göre yenisi görevlendirilir.

Kurul üyelerinin görev süreleri

Madde 12 — Kurul üyeleri, üç yıl süre ile görev yapar. Görev süresi sona erenler yeniden görevlendirilebilirler. Kurulda görevlendirilen üyeler temsil ettikleri kurumlardan ayrıldıkları, kurumlarınca geri çekildikleri veya herhangi bir sebeple ayrıldıkları takdirde üyelikleri sona erer. Bu üyelerin yerine görevlendirilen yeni üyeler kalan süreyi tamamlar.

Kurul üyelerine ödenecek ücretler

Madde 13 — Kurul üyelerinden uhdesinde kamu görevi bulunanlara bir ay içerisinde dörtten fazla olmamak üzere her toplantı günü için (2000), uhdesinde kamu görevi bulunmayanlar için ise (3000) gösterge rakamının Devlet memurlarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda toplantı ücreti ödenir.

Şirket

Madde 14 — Havuzun işletilmesine ilişkin iş ve işlemler, Havuza katılan sigorta şirketlerinin eşit oranda pay sahibi olacağı anonim şirket statüsünde kurulacak Şirket tarafından yürütülür.

Tarım sigortası alanında ruhsat alarak 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamında faaliyet göstermek isteyen sigorta şirketleri, işletici şirkete diğer şirketlerle eşit oranda pay sahibi olmak zorundadır. Pay sahipliğinin sağlanması için mevcut pay sahibi olan şirketler, havuza yeni katılacak şirketlere şirket ana sözleşmesinde belirtilen usulde pay vermek zorundadır.

Şirketin görev ve sorumlulukları

Madde 15 — Kurulun belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde şirketin görev ve sorumlulukları şunlardır;

- a) Tazminat ödemelerine esas teşkil edecek hasar tespit işlemlerine ilişkin her türlü çalışma ve organizasyonları yürütmek, tazminat ödemelerinin en kısa sürede yapılmasını sağlamak, işletici şirket bünyesinde hasar tespit organizasyonu kuruluncaya kadar hasar tespit işlemlerini yaptırmak,
- b) Risk paylaşımı ve transferi ile reasürans planının uygulanmasına ilişkin işleri yürütmek, risk paylaşımı ve reasürans programını Kurulun onayına sunmak,
- c) Kurulca alınan kararların uygulanması ve Kurulun görevlerine ilişkin sekretarya hizmetlerini yürütmek,
- d) Primlerin tahsili, tazminat ödemelerinin yapılması ve benzeri işleri yürütmek,
- e) Üreticileri tarım sigortaları hakkında bilgilendirmek, halkla ilişkiler ve tanıtım kampanyalarını yürütmek,

- f) Genel hükümler çerçevesinde tarım sigortalarına ilişkin istatistik üretmek, bu konuda Kurula rapor hazırlamak,
- g) Havuz kaynaklarını, Kurul tarafından belirlenen ilke ve kurallar çerçevesinde yatırıma yönlendirmek,
- h) Havuz işlerinin sağlıklı yürütülmesi bakımından, gerekli gördüğü hususlarda Havuz Yönetim Kuruluna öneride bulunmak,
- i) Havuza ait gelir ve giderler ile tüm hesap ve işlemleri özel ve ayrı kayıtlarda takip etmek,
- j) Havuzun işletilmesiyle ilgili diğer her türlü iş ve işlemleri yapmak, yaptırmak.

Şirket, Havuz işlerinin Havuz yararına ve en iyi şekilde yürütülmesinden Bakanlık, Müsteşarlık ve Kurula karşı sorumludur.

Şirket, bu Yönetmelik kapsamındaki görevleri gereği edindiği bilgileri herhangi bir gerekçeyle üçüncü şahıslara açıklayamaz. Ancak, ilgili tarafların faydasına sunabilir. Havuza ait yazışma ve belgelerin uygun bir şekilde muhafaza edilmesi zorunludur. Şirket; faaliyetine son verilmesi, tasfiye edilmesi veya iflas etmesi gibi hallerde, Kurul tarafından yeni bir şirketle sözleşme yapılıncaya kadar görevlerini yerine getirmeye devam eder. Bu durumda bu Yönetmelik kapsamındaki bütün bilgi ve belgeleri Kurula iade eder.

Poliçeler çiftçinin verimlilik beyanına göre yapılır. Destekleme, Bakanlığın belirlediği ürün ve bölge bazındaki verilere göre ödenir. Bakanlıkça belirlenen ortalama verimliliğin üzerindeki tutarın primi çiftçi tarafından ödenir.

Şirket, bu Yönetmelikte belirtilen görevler dışında başka bir işle uğraşamaz.

Sigorta Şirketlerinin hak ve yükümlülükleri

Madde 16 — Sigorta Şirketlerinin hak ve yükümlülükleri şunlardır;

- a) Kurul tarafından alınan kararlara uymak ve bunları yerine getirmek,
- b) Havuza katılan sigorta şirketleri prim borçlarına karşılık ilk yıl için Kurulun belirleyeceği teminat türlerine göre Havuza 150.000.- YTL (Yüzellibin YTL) sabit teminat, takip eden yıllarda ise bir önceki yıl havuza devrettiği prim üzerinden %5 oranında ilave teminat vermek,

c) Devlet desteği hariç tarım sigortaları alanında elde ettikleri primi, komisyon miktarı düşüldükten sonra Havuza devretmek,

d) Sigorta şirketleri tarafından, Havuza zamanında devredilmeyen primleri 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil etmek.

Sigorta şirketleri, tarım üreticileri ile tarım sigortaları sözleşmelerini kendi adlarına akdeder, prim ile riskin tamamını Havuza devreder. Sigorta sözleşmeleri, Havuz tarafından belirlenen standart poliçeler üzerinden Havuz tarafından belirlenecek online sistemde yapılır. Ancak, online sistemine geçilinceye kadar Havuzun belirleyeceği esaslar dahilinde elektronik ortamda yapılır.

Havuz, devraldığı riskleri retrosesyon yapmaya yetkilidir. Sigorta şirketleri bir sonraki yıla ilişkin retrosesyon taleplerini içinde bulunulan yılın en geç 1 Kasım tarihine kadar Şirkete bildirir. Havuz tarafından hesaplanacak tahmini hasar durumuna göre yeterli retrosesyon teminatı sağlanamadığı takdirde, kalan kısma Devlet tarafından iştirak edilir. Sigorta şirketlerinin payları toplamının yüzde yüz (% 100)'ün üzerinde gerçekleşmesi halinde, her bir sigorta şirketinin payı, toplam oran yüzde yüz (% 100)'e inene kadar garameten azaltılır.

Sigorta şirketleri, retrosesyon yolu ile kendilerine devredilen miktarı reasüre edemez.

Sigorta şirketlerinin Havuz ile sözleşmesinin sona ermesi

Madde 17 — Mevzuata ve Kurul kararlarına uymayan sigorta şirketinin Havuz ile sözleşmesi sona erdirilir ve Havuzdan çıkartılır. Bu şekilde Havuzdan çıkartılan sigorta şirketi, Havuza iş devredemez. Ayrılan sigorta şirketi, Havuzla sözleşmesinin geçerli olduğu müddet zarfında ve akdettiği sözleşmeler süresi bitimine kadar şirket sözleşmesinden doğan taahhüt ve vecibeleri ile bağlıdır.

Şirketin satın almaları ve yatırımları

Madde 18 — Şirket, Havuz kaynakları ile Havuz ihtiyacı dışında gayrimenkul alamaz; kaynaklarını öncelikle Hazine bonosu ve kamuya ait borçlanma senetleri yoluyla yatırımlarda kullanır.

Havuz tarafından teminat altına alınacak riskler

Madde 19 — Kapsama alınacak bitkiler, bitkisel ürünler ve seralar, tarımsal yapılar, tarım alet ve makineleri ile çiftlik hayvanları için kuraklık, dolu, don, sel, taban suyu baskını,

fırtına, hortum, deprem, heyelan, yangın, kaza ve zararlılar ile hayvan hastalıklarının neden olacağı zararlar ve/veya tarım sektörü bakımından önemli görülecek diğer riskler, Kurulun teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Risk inceleme ve hasar tespit organizasyonu

Madde 20 — Şirket, Kurulun hasar tespit işlemlerine ilişkin olarak belirlediği esas ve usuller doğrultusunda; görevlendirilecek kişilere eğitim sağlamak için, sahasında deneyime sahip kurum ve kuruluşlardan hizmet alır.

Sigortaya kabul öncesinde çiftlik hayvanlarının risk inceleme işlemleri veteriner hekim ve zooteknist ziraat mühendisi, sigortalı çiftlik hayvanlarının hasar tespit işlemleri ise veteriner hekim tarafından yapılır.

Sigortalı bitkiler ve bitkisel ürünlerin hasar tespit işlemleri öncelikle ziraat mühendisi, olmaması durumunda ise ziraat teknikeri ve ziraat teknisyeni tarafından yapılır.

Risk inceleme ve hasar tespit organizasyonlarında görev yapabilecek kişilerin eğitimi, eğitim giderleri, şirket kaynaklarından karşılanmak üzere Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na uygun bulunacak kurum ve kuruluşlarca gerçekleştirilir. Adı geçen kişiler eğitim belgelerini ibraz etmek sureti ile Hazine Müsteşarlığı Sigorta Hasar Ekspertleri Siciline kayıt olurlar.

Prim desteği

Madde 21 — Ürünler, riskler, bölgeler ve işletme ölçekleri itibariyle Devlet tarafından sağlanacak prim desteği miktarları, her yıl Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Prim desteğine ilişkin ödenek, her yıl bütçe kanunu ile Bakanlık bütçesinde yer alır. Bakanlık, sigorta şirketleri tarafından Havuza aktarılacak prim miktarlarını çiftçi kayıtları ile karşılaştırarak, prim desteğini hesaplar ve gecikmeksizin Havuza aktarır.

Reasürans

Madde 22 — Şirket, Havuz tarafından üstlenmiş olunan risklerin transferi amacıyla ulusal ve uluslararası sigorta, reasürans, sermaye ve benzeri piyasalardan sigortacılık tekniğinin gerektirdiği şekilde ve yeterli düzeyde koruma temin etmek amacıyla yerli ve yabancı şirket veya kuruluşlarla Havuz adına reasürans anlaşmaları yapabilir.

Hasar fazlası desteği

Madde 23 — Havuz tarafından üstlenilen risklerin transferi amacıyla ulusal ve uluslararası piyasadan sağlanan korumanın yeterli bulunmaması halinde Bakanlar Kurulunca belirlenecek kısım Devlet tarafından taahhüt edilir.

Yardım ve borç ertelenmesi

Madde 24 — Bu Yönetmelik kapsamında, uygulama yılında yer alan riskler için tarım sigortası yaptırmayan üreticiler, 20/6/1977 tarihli ve 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanundan yararlanamaz.

Ancak, Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen riskler, bölgeler ve ürünler dışında kalan risk, ürün ve bölgelerde 2090 sayılı Kanun kapsamında yardım yapılabilir.

Havuzun faaliyetleri

Madde 25 — Havuz, bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri bakımından, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir.

Denetim

Madde 26 — Havuzun ve Şirketin sigortacılık uygulamaları dışındaki tüm işlemlerinin denetimi Bakanlık tarafından yapılır.

Düzenleme yetkisi

Madde 27 — Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere her türlü alt düzenlemeyi yapmaya yetkilidir.

Geçici Madde 1 — Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl süre ile 15 inci maddenin (a) bendinde belirtilen hasar tespit işlemleri Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca uygun görülecek bir kuruluşa yaptırılabilir.

Yürürlük

Madde 28 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 29 — Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.